

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:

Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő, számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:

Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő, nyiltér soronként 40 fill. Állás keresők hirdetése 80 fill

Október 6.-a

a legfeketébb, a legreménytelenebb dátum történelmünkben. A legszomorubb nap a magyarság életében. Mélységes gyász minden magyar lélekben, bánatos emlék minden magyar szivben.

Legfeketébb lap, mert utána igen sokára derengett fel az a hajnal, amely megmutatta Napját a megcsufolt magyarnak. Legreménytelenebb dátum, mert azt hittük, hogy elesetségünk örökké tart. Legsomorubb nap azért, mert e napon halt mártirhalált a nemzet legdrágább Tizenhároma. Mélységes gyász minden lélekben, mert a legdicsebb vitézeket bitóra huzta az emberi gyűlölet féktelensége. Bánatos emlék minden magyar szivben, mert a fájó emléket nem tudja feledtetni az idő haladása sem soha.

Fekete lap ez a nemzet drága emlékezetében, mert egy nép elfojtott szabadságának leheletét hozta felénk az októberi szellő, amikor legvitézebb hőseit a porig megalázták, amikor legdicsebb tábornokait bitófára huzták. Lehet-e, vagy van-e szégyenteljesebb dolog egy hősrre, hogy nem a harctéren esik el hazájának dicső szolgálatában, hanem pribékek által keresztre huzva, gyalázatosan, tehetlenül?

Van-e megalázóbb számára, aki ezer-szer nézett szembe a legnagyobb veszéllyel, most ily gyáván kell megadnia magát sorsának?

Van-e még a végzetnek olyan fordulata, hogy az, aki százszor futni látott valakit maga előtt, most ítélő bíróként itt áll előtt, talpig gögruhában?

Akik a véres csaták döntő pillanatában aljas gyávasággal csak a futást ismerték, csak a hátukat mutogatták, most itt állanak szemben tajtékzó dübben, hogy visszavágjanak, akik már lefegyverezve, védtelenül tehetetlenül állanak bilincsek között előttük.

Irgalmat, kegyelmet nem ismernek! Hazám, hazám, de le is tűnt szépséges csillagod!

Világos, Világos, de sötét is lettél!

Ha Mohács nemzeti nagylétünk nagy temetője volt, Arad, te Golgotája lettél! Ott végződött a nagy magyar szabadság nagypénteki „beteljesedett”-je. A nemzet pedig csak nézte tehetetlenül, néha fájdalmában. Ugy állott élő ravaluk körül, mint bűnbánó Magdolna Jézus keresztje alatt. Bánatosan zokogott a nemzet keserve s a vértanuk szabadságot szomjuhozó ajkaira nem tudta felnyújtani még az elveszett ország ecetes epéjét sem.

Sokan el is futottak félelmükben, még többen pedig csak távolból néző pétérekké lettek, hogy lássák végét.

S a szörnyű haláltusában ott vergődik 13 hős oroszán, akiket ketrebe tudott zárni néhány hiéna.

A bitó pedig végzi kötelességét, amit rá szabott az emberi fékevesztett gyűlölet olthatatlan lángja, hogy a hősök vérből viruljon majd ki a szabadság virága. Oda van Damjanich is már, aki attól félt a halál árnyékában, hogy utolsó lesz, aki mindig első volt a csatában.

*

Azóta Aradon bánatosabban dalol a ma-

dár, de illatosabbak a virágok, a nyiló őszi-rózsák!

Azóta Aradon október 6.-án rózsasőt látnak az emberek a virradat órájában, amikor a hősök szelleme megjelenik az aradi sáncon s akkor egész napon át elhalkul a város lüktető zaja, hogy ne zavarja álmát a nagy Tizenháromnak!

A mi lelkünk is szálljon a dél felé szálló felhők szárnyain a nemzet Golgotájára el, hadd hódoljon halk fohászaiban a dicső Tizenhárom dicső emlékezetének!

Szálljon oda 13 millió lélek egygyéforrott kegyeletében, hogy örökké él közöttünk: a drága Tizenhárom!

Október 6.-án keljen zarándokutra minden magyar sziv örökké élő templomuk felé s amíg a lélek elmereng fájó emlékezetükön, csókolja sorba kis keresztfájukat. F. P.

RÁKÓCZI MEGTÉRÉSE.

A Márvány tenger eget csapkodó hullámai 1735-ben nyelték el Rodostó tündöklő csillagát, maga után rántva egy ország elveszett szabadságának minden reménysugarát.

Ez a káprázatos életüstökös, amely fényesen ragyogó ivelésében a magyar szabadságért futotta meg magasságos pályáját, feláldozva mindenét nemzete szeretetéért, számkivetett lett élete delelőjén s oly idegen halálában!

Sorsa igazi magyar sors volt! Élni, harcolni, áldozni mindent a hazáért, a magyar népért, a szabadságért s elbukni a legszebb cél előtt.

Élete ragyogó fény és a legsötétebb árnyék!

Neve először Beregszász piacán ragyog bele a magyar közéletbe, azon a zászlóselymen, amelyet hűséges kurucvitézeivel ő bont ki az ország szabadságáért, mert megújultak a nemes Magyarország sebei!

Nevének ragyogása úgy világít bele a sötét magyar égbe, mint zivataros éj-jel a villám cikázása, hogy csodálatos tündöklése után annál sötétebb legyen majd azon a fekete koporsón, amelyet elárvelt vitézei irnak rá a Márvány tenger ismeretlen tájain.

Politikai nagysága úgy bontakozott ki a nemzet előtt, amikor a felkelők vezérlő fejedelemmé választják, mint a leghatalmasabb hadvezéré, hogy rövidke évtized múltán száműzetésében, elhagyottan éljen pár vitézével s a hűség örök példaképével, Zágoni Mikes Kelemennel.

Szabadságharca a magyarnak soha el nem muló, hervadhatatlan dicsőségével kezdődött, hogy élete nagypéntekén éppen olyan elhagyatott legyen, mint árva lelkének nagy tanítómestere, Krisztus a Golgotán!

Ő fosztja meg trónjától az ónodi országgyűlés keretében az akkori Európa egyik leghatalmasabb családját, a Habsburg házat, hogy nemsokára ő legyen a mindenétől megfosztott, megcsufolt, száműzött királyi vad.

Aki milliónál is több hold föld ura volt, mérhetetlen gazdagságával, úgy állott a Márvány tenger partján egyedül, megkopott mentéjében, mint Pilátus: „Ecce Homo”-ja.

A kegyelem nem kellett neki, bár felkinálták, noha vele szemben nem szavazott volna senki politikai Barabásra!

És az idegen tenger napsütötte partjain csaknem negyedszázadig nézte még a biboros alkonyatot, a szellő szárnyaira bizva vergődő vágyait, amelyek oly sokszor hazahozhatták őt, elvive lelkét a nagymajtényi sikra, ahol szive fájdalma gyakorta rárogyott a letörött zászló bánatos emlékére!

Végre azután neki is szemére borította jótékony palástját a minden szenvedéstől megszabadító halál. Ő pedig a messzi rodostói porban mélyen aludt, álmódott az elvesztett szabadság szebb napjairól, a csendes török temetőben; várva a hirt a tenger haragos hullámain keresztül: hazájáról.

Álmait azonban megzavarta a magyarrá lett törvényhozás 35 évvel ez előtt, amikor megértette az uralkodó a nemzet legnagyobb Géniuszának üzenetét, sugallatát, kitöröltetve a Corpus Juris-ból emlékének meggyalázó paragrafusát és a számkivetésből hazahozhatva fényes nemzeti temetéssel hódoldva emlékezetének.

A nagyságos fejedelem pedig azóta békén pihen a kassai Dóm alatt, folytatva reményteljesebb álmait: a nagy magyar szabadság ezeréves gondolatának beteljesedésére! F. P.

Szaplonczay Sándor.

Hirtelenjében azt sem tudom, hogy minek szánjam ezeket a sorokat: a bucsura emelt kéz inogtatásának a temető kapuin belül eltűnt koporsó után, a megindult baráti és bajtársi kebel még mindig kísértő pillantásának, amelynek korán volna még leszakadnia annak tiszteletreméltó alakjáról, aki számunkra holt valóság ugyan, de még mindig egészen frissen élő képzelet, — vagy pedig — ha ez a bucsu, de tisztára e sorok írójának akarátán kívül kissé megkésett volna, akkor a maga rövidségében is történelmi értékelésnek szánjam e rövid, futóírást annak a Szaplonczay Sándornak egyénisége fölött, aki nemcsak életében, hanem haló poraiban is megérdemli az igaz elismerés és a megkülönböztetett tisztelet zászlóhajtását. Egyszerű anyakönyvi és statisztikai adat szerint csupán annyi történt: szaplonczai Szaplonczay Sándor, szilágyosomlyói gyógyszerész szeptember 24-én, életének 82. évében meghalt. De átértékelésben — mi, szilágyosomlyói, egészen közelebről szilágyosomlyóiak, akik nehéz évtizedeket éltünk át e város utolsó, bizony-bizony legtöbbet megpróbáltatásos korszakából — tudjuk, hogy sokkal több és egészen fájdalmas dolog történt az évezreden jóval felüli Szilágyosomlyó város számára: a szomorú szeptember huszonegyediké kora délután annak az embernek csukódott felébreszthetetlen örökálmra a két szeme, aki egy hosszú, csupa szellemi és fizikai tevékenységgel telített, a próbátétel husz esztendejében elhivatott és rendelt életet maga is egy értékes darab, több tekintetben nélkülözhetetlenül szükséges rész volt e város történelmében.

Az egészen fiatalon Szilágyosomlyóra került Szaplonczay Sándor, — a belépésétől élete-hunyatáig, igaz, jó polgára — nem, nem, ennél sokkal több: rendíthetetlenül hűségese fia — lesz ennek a maguraalji városnak. Mint több más, akit a Sors ide, ebbe az érdekes völgyvárosba hozott, — nem is lehet igazában tudni, hogy a szorosán vett mindennapi kenyérkereső életérdeken kívül mi van itt, ami idegenből jött embereket szinte szerelmesen melegsívű somlyói patriótává tesz ebben a völgyben, e város nagyon-nagyon ősi, patinás levegőjében van-e valami, amely felfűti a szívet, vagy e város — Magura oldalára akasztott házsor-szallagok — panorámásan szép tájképe ejti meg a lelkeket, de bizonyos, hogy életre-halálra olyan hű szerelmesei maradnak a városnak, mint amilyené lett Szaplonczay Sándor.

Egyéniségének fölmérésénél teljesen téves volna legelőbb is a vagyoni helyzetadta előny szemszögéből vizsgálni az ő egyéni, társadalmi és közéleti értékét. Egyéniségének sulya volt azért, mert feltétlenül felül tudott emelkedni a hétköznapi vicinális közrendűségben, viselkedésben, érintkezésben, magatartásban egyaránt. Pompásan rugalmas agysejtjei voltak, emberek, dolgok és események fölött tiszta meglátásai voltak, remekül tudott mindent és mindenkit, amiről és akiről csak tudomás szerzett, a maga értéke szerint és a maga helyére skatulyázni, voltak eleven ötletei, kezdeményező hajlamai és törekvései s amit könyvek, tapasztalat, született képesség benne szellemi tárházként felhalmozta, azt nagyszerűen tudta adminisztrálni. Különben is nemcsak az egyéni érvényesülésnek, hanem az egyéni értéknek is titka: nem is annyira a tudás és az ész rendkívüli nagysága a fontos a gyakorlati élet számára való hasznosság szempontjából, hanem kiben-kiben ami érték és ami legjobban megvan, azt okosan és intelligensen és maradék nélkül tudja adminisztrálni a közösség számára is. És ebben a tekintetben Szaplonczay Sándort fegyelmezettsége és képességei a szokásos kisvárosi horizontok fölé emelték. Emlékszünk még hiven — hiszen magunk is ott voltunk — az első világháború előtti városházára, a közgyűlési terem összetételére, levegőjére, erő- és érdekcsoportosulásaira, ezeknek egyszerű-máskor kicsinyeskedő és káros, de legtöbbször mégis csak a közérdek elősegítésének szolgálatában hullámzó, némelykor bosszantó, de leggyakrabban mégis csak nemes célú viaskodásaira, — Szaplonczay Sándor mint képviselőtestületi tag sokkal erősebb és súlyosabb egyéniség volt annál, sem hogy körülötte és vezetése alatt csoporttömörülés nelett volna, — de — talán nem bántjuk meg ezzel a megvallás-

sal az abból az időből még életben maradtakat, hiszen ugyis a multtá már mindez! — a Szaplonczay-csoport a régi közgyűlési teremnek elite csapata volt, amelynek vezetője elasztikus aggyal és disztíngvált uri tempóval állandóan en garde állott a közéleti célokért való viaskodásokban. Szaplonczay Sándor ilyen szemlémi és helyzeteti erőtalálékok birtokában vált a közélet egyik igen tisztelt és becsült vezető egyéniségévé s érdeklődése és tevékenysége sokoldalúan és minden kínálkozó irányban és alkalomban megnyilvánult. Házatája is a magyar ur otthona volt, gyermek nélkül is véghetetlenül boldog, — azzá tették a szépséges, nemes magyar asszonynak, a jószágos feleségnek, a pár év előtt megboldogult Szalay Ilonának hitvesi és női erényei.

A Szaplonczay Sándorban felhalmozódott jeles képességek igazi értéküket azonban a trianoni átok utáni két évtized alatt juttatták kifejezésre, a megpróbáltatásos magyar kisebbségi sorsban. Szűkebb munkaterületen ugyan, de annál hasznosabban. A román megszállás utáni első években állította őt a bizalom a város legrégibb társadalmi egyesületének, a több, mint százéves Kaszinónak elnöki székébe. A többségi román oldalról jövő megfojtásra törekvő hatalmi tendenciák, de meg az egész népkisebbségi elszerecséltetés közepette micsoda lehetetlenül nehéz munkafeladattal kellett megküzdenie a vezérnek, hogy átmentse a további életnek ezt az akkor éppen fontos kivetésre előjegyzett magyar egyesületet. Százszor megmondottuk akkor is és mély hálával valljuk most is: erre a mentő munkára Szaplonczay Sándor volt a legalkalmasabb, az ő okos, bölcs megfontoltsága, az utvesztőkben diplomatikusan is eligazodni tudó tájékozódó képessége, mindig harcos, hallatlan akarateréje és kiabálások nélkül is ragyogó, megingathatatlan magyar lelke. Az itteni mostmár felszabadult magyarság sohasem tud eléggé hálás lenni ezért a mentő munkáért a Szaplonczay Sándor emléke iránt.

Egy éve körül van, hogy az elnyűhetetlennek, látszó szervezet mégis csak megfáradt. A külső élet számára nem igen jelentkezett. Egyik szobájának kedvelt tartózkodási helyének ablakai pont arccal nézték fel a magurai temetőre, egyenesen annak a sírboltnak homlokára, amelyben immár három év óta csendesen pihen a nemes Nagyasszony, felejthetetlen feleség. Az egyedül maradt, megfáradt férj ebből az ablakból figyelte állandóan a sírbolt Szaplonczay cimere homlokát, sokszor távcsővel, mintha közelebb akarta volna hozni magához azt, aki a falakon belül pihen. Megható volt ez az örökös figyelés és örködés. Most már mindketten belül vannak a falakon. Megérdemlik, hogy örködjék felettük a hű magyar emlékezet.

Dr. Udvarý József.

Meghalt Laci bácsi.

27 évvel ezelőtt jött le a Réz-hegységről, hol szlovák ajku hiveinek 23 évig volt gondos lelkipásztora. A szomszédos Selymesilosva község róm. kat. hivei lelki gondozására jött. Onnan gyakran berándolt városunkba és csakhamar megszokott alakja lett a péntek-napokon Somlyóra bejövő vidéki közönségnek. Jól esett látni hatalmas természetét, életpiros arcát, melyhez érdekes keretet adott a haladó évtizedektől is érintetlenül meghagyott hófehér dús hajzata. szelid kék szeméből az a szivjóság sugárzott elő, mit jólesően volt módjukban tapasztalni mindazoknak, kik vele érintkeztek.

Nem volt magyar eredetű, a trencsénmegyei Nemesujfalu szülőtte volt. Saját elbeszélése szerint mint kis iskolás fiú az érsekújvári magyar elemi iskolában tanult magyar szót. Lipovniczky István, volt nagyváradi püspök révén került a felvidékről a nagyváradi róm. kath. egyházmegye papnövendékei közé. Itt, a magyar környezetben izzig-vérig magyarrá lett, örömben-bánatban velünk osztozott, anélkül azonban, hogy szlovák származását letagadta volna. 18 évi selymesilosvai lelkipásztorkodása után nyugalomba vonult és itt a maguraalji városkában telepedett le. Társaságot, embertestvéreket szerető lelke sugallatát követve a helybeli kaszinó-egyletbe lépett, melynek ugyszólván haláláig egyik legbuzgóbb tagja volt.

Nyugalmai évei nem voltak a tétlenség évei. A legutóbbi időig készséggel állott segítségére paptársainak, mikor a lelkipásztori teendők végzésében segítségét kérték. Megható volt látni, hogy az utóbbi években rohamosan összeeső szervezetű öreg pap, mintegy dacolva a belsejét emésztő kórral, járt-kelt és fáradozott a lelkipásztori szolgálatban. Évek óta makacs gyomorfekély kinozta és pusztította erőit. Az egykor hatalmas szervezet szájalmasan leromlott. Ugyszólván csak 2 hete őrizte lakását, de fent járt. Orvosa az állandó fekvéstől a tüdőgyulladás veszedelme miatt óvta. Szeptember 28-án vasárnap este dőlt ágynak, honnan egy napi vergődés után kedden reggel bekövetkezett halála után került koporsóba. Temetése f. hó 2-án d. e. 10 órakor volt nagy részvét mellett. A háznál a beszentelést Molnár Kálmán pápai prelátus, nagyváradi apátkanonok végezte az elhunyt nagy számban egybegyűlt paptársai segédletével. A temetést végző főpap megható, szép beszédben bucsuztatta az elhalt jó paptestvért. A beszentelés után a holttestet a Báthory-templomba vitték s az ott végzett engesztelő szent miseáldozat után kivitték a róm. kat. nagytetőbe, hol a szilágyosomlyói r. kat. egyházközség volt lelkipásztorának: Kolosy Antal c. kanonok, plebánosnak sirja szomszédságában helyezték nyugalomra.

Paptársai az alábbi gyászjelentést adták ki:

A szilágyosomlyói róm. kath. espereskertület papsága fájdalommal, de Isten akarata előtt alázatosan meghajolva jelenti, hogy szeretett paptársa Sumichraszt László c. esperes, nyug. selymesilosvai lelkész f. é. szeptember 30-án reggel 7 órakor, hosszas és keresztény türelemmel viselt betegség után, életének 79-ik, áldozópapságának 56-ik évében, a haldoklók szentségével megerősített lelkét Teremtőjének visszaadta. Az örökkévalóságba költözött nemes lélek porhüvelyéi f. é. október 2-án d. e. 10 órakor fogják a Kálvin utca 12. sz. gyászháznál beszentelni és a róm. kath. plebánia-templomban érette bemutatandó engesztelő szent mise után a róm. kath. nagytetőben, a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyezni. — Az Ur Jézus, akinek hű szolgája volt, legyen jutalma! Szilágyosomlyó, 1941. szeptember 30.

A tűzerek bucsuztatása.

Melegen süt még a szeptembervégi Nap s bearanyozza a Magura sárguló ábrázatát. A Bem-tér fölé emelkedő felhők széleit arannyal vonja be, hogy szépségesebb keretet adjon ahhoz a nevezetes pillanathoz, amikor Szilágyosomlyó bucsuztatja távozó tűzerezredét, amelynek bölcsője itt ringott a Magura tövében.

Felsorakoztak az összes tanintézetek tanáraik vezetésével zászlóikkal, hogy a belső érzelmek fájó megnyilvánulásából ők is részt kérjenek. Amikor pedig feltűnnek délceg lovaikon derék tűzereink, alig fér szívünk rejték helyén, úgy érezzük, hogy kiszalad torunkunk s lüktető lázában elállítja lélekzetünket.

Az a kedves látvány pedig, hogy az iskolás növendékek virágcsokrokkal árasztják el katonáinkat, már könnyet is csal a szemekbe. A gyönyörű felvonulás után a város szülőltjétől a város édesatyja, dr. Udvarý József, polgármester bucsuzik a nagyszámu közönség illetve az egész város nevében.

Kedves Tűzérbajtársak!

Amikor a Bem-téren, ezen a történelmi nevezetességű területen azért sorakoztatok fel, hogy a várostól bucsut vegyetek, hogy azután újabb állomáshelyetekre vonuljatok, önkéntelenül eszembe jut, hogy ti voltatok az első honvédek, akik a felszabadulás után köztünk laktatok, akiknek szemük villogását napról-napra nézhettük, lövegeik és ágyuik feldübörögő hangját hallhattuk, amely felserkentette a mi sziveinket is. Ti voltatok azok, akik az alföld rónaságairól, lankás dombos hegyeiről, a felvidék fenyőillatos tájairól, elhoztátok a honszerző hazaszeregetet, hogy itt rátaláljon arra, ami 22 év alatt is épen maradt meg: a nemzetmegtartó hazaszeretetre. Ennek a tűzérhadosztálynak

ez a város volt a bölcsője: ott, ahol ilyen ilyen emberek bölcsői ringanak, ott csak meleg érzés, a tápláló, megtartó, lelki egyetértés honolhat. Ne felejtsetek el, hogyha a városból kivonultok, soha el nem muló szeretettel zárjuk sziveinkbe örök, kedves, hűséges emlékeiteket.

Ti láttátok az első hónapokban ennek a városnak legelső örömnappjait, és ma 4 hete láttátok a szörnyű árvízkatasztrófát, lehet mondani, a város pusztulását. Mi nem felejtjük el, hogy e tragédia alkalmával ez a helyi tűzérsztály honvédei milyen hőiesen, szinte harcolókhöz illő önfeláldozással vették ki részüket, Engedjétek meg, hogy a bucsu perceiben köszönetet mondjak ezért a hőstettért, amit velünk szemben akkor tanusítottatok. Kérlek vigyétek el ezért a mi el nem muló hálánkat és boldog volnék, hogyha ez a mi hálánk és szeretetünk a ti történelmetek lapjain, mint egyik legfényesebb, kitörölhetetlen tanubizonysági tétel maradna meg.

A magyar honvédség érdemes arra, hogy a világtörténelem megörökítse és hogy az ország minden lakosságának a honvéd nev oltár legyen, melyet tisztelni, szeretni kell.

Az elmúlt héten a szilágyosomlyói kerékpáros honvéd zászlóajtól pénzt kaptunk az árvízkarosultak javára. Ilyen a magyar honvéd! Kint a harctérről is haza gondol, az ő volt hajlékára, hogy polgári testvéreinek megsegítésére áldozatot hozzon.

Kedves, jó honvéd tűzerek! Vigyétek magatokkal a mi ígéretünket, amely egyuttal fogadalomtétel is a mi szivünkben, hogy mi mindig hűséges odaadással őrizzük meg emlékeiteket. A jó Isten tudja, hová sodor az élet (hisz az őszi szél is kezdi elsodorni a sárguló leveleket) de bárhová sodor is, gon-

doljatok erre a városra, mert hogyha talán sehonnan a világon, de erről a helyről mindig hűségesen gondolkodnak reátok, akár bajban lesztok, akár öröm ér benneteket. Egy esztendeig voltatok itt, de ezalatt az egy esztendő alatt nagyon megszerettünk titeket, és lán, hogy meg kell válnunk tőletek.

Isten áldása legyen veletek, a ti otthon maradt családtagjaitokon, adja Isten, hogy találkozzunk úgy, ahogy most vagyunk — minden vésznek elmúltával — Szent István új birodalmában. Az Ur Isten áldása vezéreljen benneteket!

Dankó alezredes ur köszöni meg a polgármester ur beszédét.

Tisztelt polgármester ur,
Kedves Józsi bácsi!

Hálás szívvvel köszönöm a tűzérsztály nevében, amit nekünk érdemtelenül nyújtottak. Mindig hűen és szeretettel fogunk visszagondolni arra a városra, amely nekünk a létet megadta s amely mondani szülővárosunkul szolgált. Az a nagy balsors, ami ezt a várost érte, azért volt, hogy mi megmutassuk, hogy mennyire imádjuk városunkat és ha kell áldozatot is tudunk hozni érte. Isten éltesse mindannyiójukat, kedves polgármester urat; Józsi bácsit.

Ezután meleg kézszorítással bucsuzkodtak el a magasrangu tiszt urak, és bucsucsók után lóra ülve Nagyváradra mentek.

Az utolsó elvonulás alatt a bölcsőringató város könnyes éljenzéssel mond utolsó Istenhozzádot nekik, amíg a Magura feszes viházza tisztelig utánok.

F. P.

Szeme fénye
drága

KRYPTON fénye
olcsó!

Ujból megállapították a cukor és zsír fejadagjait.

A közellátási miniszter rendeletet adott ki a cukor fejadagok újabb megállapításáról és a cukorjegyek kezelésének újabb szabályozásáról.

A rendelet értelmében a cukorjegy és a zsirjegy ezentul havijegy lesz, amelyet az egyes szelvényeken feltüntetett időszakokban négy részletben lehet beváltani. Budapesten és azokon a területeken, ahol eddig a cukor heti fejadagja 24 dkg. volt, a havi fejadag 104 dkg. lesz. Ahol eddig a fejadag 12 dkg. volt hetenként, ott a havi adag 52 dkg. lesz. A többi községekben, ahol 7 dkg. volt a heti adag, 32 deka lesz a havi fejadag.

A terhes anyák fejadagjait az eddigi heti 36 dkg. helyett havonta 156 dkg-ra változtatták. A 12 évet be nem töltött gyermekek fejadagja havonként 104 dkg. lesz. A harmadik csoportba

sorozott községekben a 12 éves kort betöltött, de a 16. életévüket még be nem töltött gyermekek fejadagja havonként 52 dkg. lesz.

Az új zsiradagok a következők:

Budapest székesfőváros területén ez év májusában megjelent módosító rendeletben felsorolt községekben (városokban) a zsiradag fejenként 72 dkg. zsir, 80 dkg. hár, vagy 80 dkg. bőrnélküli zsirszalonna, illetőleg 88. dkg. bőrszalonna lesz. A nehéz testmunkások fejadagja havonként és fejenként 108 dkg. zsir, 120 dkg hár, vagy 120 dkg bőr nélküli, illetőleg 132 dkg. bőrszalonna. Az új rendelet Budapesten szeptember hó 21-én, az ország többi részén pedig november 17-én lép hatályba.

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eiler Gizella

— **Siróki bácsi bevonult...** Mindenki ismerte a városban az öreg Siróki Jóska bácsit, aki lengő fehér bajusz és szakállal, örökké mókás kedvével egyik jellegzetes, kedves alakja volt Szilágyosomlyónak. A derűs mosolyja szabómester is elköltözött a közelmúltban a Maguraalji temetőbe s mi ezzel a pár sorral szeretnők emléket állítani neki. Mert olyan rajongásig menő hazaszeretettel, olyan lángoló és soha el nem homályosuló hit talán senki szivében nem volt, senki úgy nem bizott Magyarország feltámadásában, mint az öreg Siróki bácsi. Hej, pedig mennyit gunyolták érte a csüggedő hitetlenek... Az idő — Istennek hála érte — Siróki bácsinak adott igazat. Megtörtént a felszabadulás és Siróki bácsi elővehette a tűzoltó-zászlót, amit évtizedeken át rejtgetett. És kérése meghallgatásra talált, hogy legalább egy évig éljen még a magyarok bejövetele után. Pontosan egy évig örülhetett annak, aminek eljöveteleiben évtizedekig reménykedett.

— **Adományok az árvízkarosultak javára.** Lázár Ödön szilágyosomlyói születésű, szovátai „Hangya” ügyv. ellenőr több szövetkezeti tagokkal együtt összesen 115 Pengőt adakoztak össze árvízkarosultaink részére, mely összeget itthonlétte alatt szétosztott.

— **M. Nagy József** kereskedő Szilágyosomlyóról elszármazott, kiterjedt rokonsága között gyűjtést rendezett aminek alapján Nagy József 20, Nagy Mihály és Nagy Ilona Losonc 20—20., Nagy Sándor, Nagy Mihály, Debrecen 25—25, Nagy Erzsébet, Nagy Ferenc, Debrecen 30—30, Nagy Lajos, Salgótarján 20., Nagy István, Sátorajauhely 25., és Nagy Béla, Sárospatak 25, összesen 240 Pengőt gyűjtött. Az összeget, amit köszönettel vettünk, befizettük a városi pénztárba.

— **Dr. Kovács Imre,** nagykőrösi ügyvéd 10 Pengőt adományozott a szilágyosomlyói árvízkarosultak javára.

Ifj. Tasnádi István, Szeremle szintén az árvízkarosultak javára 4 Pengőt küldött.

— **Köszönetnyilvánítás.** Ezuton mondok hálás köszönetet a Tűzoltótestületnek és mindenkinek, akik szeretett férjem temetésén megjelentek, vagy bármilyen módon részvéteket nyilvánították. *Özv. Siróki Józsefné.*

— **78 éves Hercegh Ferenc születésnapjára ajándéka a Színházi Magazin olvasóinak** a Színházi Magazin új számának szenzációja. Bajor Giziről Baróti Géza irt képes riportot, Szabó Lőrinc verse, Tolnay Klári, Muráti Lili, Lukács Margit, Szörényi Éva és Várkonyi Zoltán a sikerről irtanak, Kemény János báró nyilatkozata a kolozsvári Nemzeti Színházról diszitik az új számot, melynek melléklete a gyermekek kedvence a Kis Magazin.

— **Mikor köteles a háztulajdonos zsidó bérlőjének felmondani?** Több érdeklődésre közöljük, hogy a zsidó üzlet-, műhely stb. bérlőkre nézve általában az eddigi jogi helyzet marad érvényben, tehát az esetleg fennálló szerződés keretén belül ezentul is fel lehet mondani. Köteles azonban a háztulajdonos felmondani zsidó üzlet-, vagy műhelybérlőjének, ha erre az I. foku iparhatóság felszólítja. Ez az eset akkor következik be, ha a bérlő iparigazolványát, vagy egyéb hatósági jogosítványát elvonták. Ilyen esetben van joga az I. foku iparhatóságnak kijelölni azt a személyt is, akinek a háztulajdonos a megürült helyiséget bérbeadni köteles.

— **Hirdetmény.** Szeptember hó 2-án a m. kir. postahivatal hivatalos helyiségében egy darab női esernyőt találtak. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon a hivatalos órák alatt átveheti.

ANGORAGYAPJUT

110 pengős kgr.-árig

bármely kis vagy nagy mennyiségben

készpénzért

vásárol, vagy angorafonalra

átcserél

gróf Károlyi Józsefné

gépiüzemű fonódaja

„ANGORATEX” Angorafonó és Kikészítő Kft.

Budapest, IX., Vaskapu u. 33.

A megszállott országok gyengítik-e Németországot.

Azokkal a nagyarányú győzelmekkel kapcsolatban, amelyeket a tengelyhatalmak érnek el most is a bolsevista, istentelen Szovjettel szemben, soknak az a véleménye, hogy az elfoglalt területek és foglyok száma gyöngítik Németországot.

Lássuk csak ezt, hogy miképpen is van valójában?

Maga az angol miniszterelnök legutóbbi beszédében hangoztatta a fentemlített dolgot. Megállapítja, hogy Németország az Északi sarktól immár a Szaharáig terjesztette nagyhatalmi érdekköreit és csüggedő népét a fenti gondolatokkal próbálja vigasztalni, mondván, hogy ez nem erősíti, hanem inkább gyöngíti Németországot, illetve a Tengelyhatalmakat.

Erre vonatkozólag azt kérdezhetnők a háborús miniszterelnöktől, vajjon Anglia gyöngeségét féjezte-e ki, vagy jelezte-e azt, hogy világbirodalmának határait Kanadától Európán és Ázsián keresztül egészen Ausztráliáig terjesztette ki?

Szó sincs róla! Akkor miért védené ő most olyan mértékben kihasználni a bennük levő erőt? Ó, nem kell ettől tartani!

Az kétségtelen, hogy a megszállt, illetve elfoglalt országok sorozata, amelyek mind Angliának estek áldozatul, sok kérdést vetettek fel, amelyek megoldása nagy politikai, sok szociális és gazdasági ügyességre, tapasztalatra vár. Ez országok erőforrásai csak Németországot segítik. Mert, ha egy ország megszállása csak gyengéséget jelentene, akkor Anglia miért szállta meg mostanában Keletet? Gyöngült vele? Nem, nem! Ezt a háborút Németország nem most nyerte meg, hanem még a múlt világháborúban. Annak minden következtetése, tanulsága, tapasztalata most sorompóba van állítva. Románia teljes olajtermelése, Lengyel, Francia, Elzász, Oroszországé nagyrésztben, Szilézia, Belgium, Luxemburg, Jugoszlávia, valamint Norvégia, Svéd és Spanyolország értermése.

Norvégia, Franciaország, Jugoszlávia, Görögország, Lengyelország kéntartalmu közei, Norvégia, Görögország, Svédország réz- és nikkel-, valamint cinktermelése, Lengyelország, Jugoszlávia, Hollandia és Belgium kőszéntermelése, mind, mind a Tengelyhatalmaké.

Élelemben csak Hollandia, Belgium, Norvégia és Dánia szegényebb, de ez országok szükségleteinek bőséges fedezésére csupán a magyar kivitel elegendő.

De hát most az orosz mezők végtelen rónája, Ukrajna gazdag termőföldje, Románia buza- és kukorica-kivitele stb., mind Németországé.

A burgonyaszükségletet egész Európára maga Németország tudja biztosítani. Cukor, hus, vaj, sajt és tojástermékekkel csaknem minden ország elégséggel rendelkezik. Dánia, Hollandia, Magyarország és Olaszország e tekintetben még számbavehető fölösleggel is rendelkezik.

De hogy ezeket maguk a számbavehetetlen foglyok is felemészítik? — szó sincs róla! Az új termelési lehetőségeket nem kell elfelejteni, sőt a foglyok által nyert óriási munkatöbbletet is ezek és sok le nem írható dolgok szolgálataiba állítja a német.

Ami pedig a szervezés művészetét illeti, nem kell a németet féltetni! Nem kérnek tanácsot senkitől sem, azt hiszem! Az elfoglalt gazdasági és hadigazdálkodási többlet tehát csak nyereség nekik minden vonatkozásban.

Maga a nagy angol történettudós, Chamberlain írta egyszer, hogy Róma nem kiterjedésével, hanem egységesítő erejével lett naggyá! Ezt a nagyszerű és igaz mondást most le lehet fordítani németre is.

Itt sem a napról napra való növekedő kiterjedés a fontos, hanem az egységesítő erő, amely bámulatba kell, hogy ejtse Németországnak minden barátját, de tisztalátásu szemüveggel néző ellenségeit is!

F. P.

Két szekrény eladó. Megtekinthető: Wesselényi-tér 4.

Uj lakásrendeletek.

A bevonult lakását nem lehet felmondani. — A köztisztviselők lakáskérdésének megoldása.

A Budapesti Közlönynek legutóbbi száma közli a m. kir. miniszteriumnak 6.740—1941. M. E. számú rendeletét, amely a nem hivatásos katonai szolgálatot teljesítő személyek lakásbérleti jogviszonyait szabályozza, valamint a közszolgálati alkalmazottak lakásszükségletét lakások igénybevétele után kívánja biztosítani.

A rendelet értelmében katonai szolgálatra bevonult személynek főbérleti lakását, vagy főbérleti üzlethelyiségét abban az esetben sem lehet felmondással megszüntetni, ha arra magának a tulajdonosnak, vagy leszármazottjának van szüksége. Az épület lebontása és helyébe új építkezés esetére is csak akkor lehet bevonult katonai személynél felmondani, ha a bérbeadó a bérlő lakásszükségletének kielégítésére alkalmas megfelelő más lakást ajánl fel. A közszolgálati alkalmazottak lakásszükségletének kielégítése végett a rendelet a belügyminiszter által rendeltet megállapítandó helyeken igénybeveszi a lakatlan vagy elhagyott lakást, ugyanannak a személynek saját lakásán kívül létező más lakását a rendszerint bérbeadás útján biztosított és állandó lakásra is alkalmas nyári lakást, felmondás vagy egyéb okból megüresedő lakásokat, a nagy lakásoknak a lakó saját szükségletét meghaladó részét.

— Pályázati hirdetés. A m.

kir. földmivelésügyi miniszter a m. kir. gazd. munkaügyi szolgálat ellátására több, fizetési osztályba nem sorolt, kiegészítő munkaerőt kíván alkalmazni. Pályázhatnak mindazok, akiknek főiskolai oklevélén felül kellő szociálpolitikai, gazdasági és munkásjogi szakismereteik vannak. A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni: a) Főiskolai végzettséget igazoló oklevelet, vagy egyéb okmányokat; b) magyar állampolgárságot igazoló bizonyítványt; c) hatósági erkölcsi bizonyítványt, mely a családi állapotot is igazolja, illetve az erdélyi illetőséggel bírók a főispáni hivatal által igazolt személyi lapot; d) a polgári vagy közszolgálatban való eddigi alkalmazást igazoló okmányokat, amelyekből a pályázó előző működése megszakítás nélkül kitűnik. A pályázati kérvényben a nyelv és egyéb szakismeretet is meg kell jelölni és egyben az ezek igazolására szolgáló okmányokat is csatolni kell. A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címzett pályázati kérelmeket a m. kir. földmivelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségéhez (Kolozsvár, Bartha Miklós u. 13. sz.) kell benyújtani. A pályázat benyújtásának határideje: 1941. október hó 30.-a. Kolozsvár, 1941. szeptember hó 16. A miniszter rendeletéből: dr. Balogh Vilmos sk. miniszteri tanácsos a földmivelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének vezetője.

Értesítés.

A szilágyosomlyói m. kir. áll. nőipariskola I.—IV. osztálya a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 86.306—1941. V. 2. sz. rendelete és a m. kir. iparügyi miniszter ur 21.628—1937. sz. rendelete alapján **a női szabó és leányruha, valamint a kalap és művirágkészítő** iparban munkakönyv váltására és 6 hónapi szákbavágó gyakorlat igazolása után mestevizsgára képesít.

KERESZTÉLY

hirneves zongoraferme
Budapest,

Vilmos császár ut 66.

Legjobb zongorák
legolcsóbban részletre is.

Csalódás sohasem érheti!

Fest, tisztít vegyileg: női, férfi és katonai egyenruhákat

PAPP ISTVÁN, kelmefestő és vegytisztító.

4-1

Felvételi üzlet:

Gróf Teleki Pál-tér 5. sz.
(az autóbusz-megálló mellett).

Gallérokat vállalok!

Postai megbízást elfogadok.

Az Ady E. utca 9 szám alatt levő

Nedelescu János, romániai lakos tulajdonát képező ház bérbe kiadó, oly feltétel mellett, hogy az árvíz által okozott házrongálásokat a házbér fejében a bérlő kijavítsa.

Értekezni lehet: Szabó János házgondnoknál.

Figyelem!

Örömmel értesitem Szilágyosomlyó és vidéke nagyrabecsült hölgyközönséget, hogy sikerült Budapesten egy elsőrangú belvárosi üzletben legújabb rendszerű **vilany- és gőzerőre berendezett**

„DAUER“ tartós ondolási módszert elsajátítanom.

A gépet magammal hoztam, melyet a nagyrabecsült hölgyközönség bármikor megtekinthet.

Szíves pártfogást kérve, állok rendelkezésükre:

VARGA LÁSZLÓ
uri- és hölgyfodrász.

Szava-féle Szőlőhegy

2-1

10 hold terület (erdő, szőlő és gyümölcsös, lakóház szüretelő felszereléssel) **eladó!**

Érdeklődni lehet: Tompa Mihály u. 2 sz. alatt.

Eladó egy sülyeszthető, jókarban levő varrógép.

Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Vadászok!

Mindennemű löttvadát átvesz a legmagasabb exportárakon Löttvadkivíteli Szövetkezet a „Hangya” kötelékében — Nagyváradi főgyűjtőtelepe: Mátyás király ut. 52. Telefon: 26—50.

Hirdessen a „Szilágyosomlyó”-ban!